

judicare posse. (*Vide* d'Argentré, *Collect. Jud.* tom. 3, part. 2, p. 453 et seq.)

CAPUT TERTIUM.

DE MODO QUO AUCTORITAS ECCLESIE DOCENTIS EXERCERI DEBET, UT ILLIUS DECISIO SIT INFALLIBILIS.

Quinque hic proponi possunt quæstiones : 1° qualis esse debeat unanimitas episcoporum, ut eorum sententia sit infallibilis ; 2° utrum episcopi per orbem dispersi controversias circa fidem infallibiliter dirimere possint ; 3° utrum in eo casu requiratur consensus eorum expressus, an vero tacitus sufficiat ; 4° quid de condemnatione propositionum *in globo* sentiendum sit ; 5° quænam sit auctoritas conciliorum. De his omnibus in quinque articulis dicemus.

ARTICULUS PRIMUS.

DE UNANIMITATE EPISCOPORUM UT SENTENTIA EORUM SIT INFALLIBILIS.

Duplex distingui potest episcoporum unanimitas, physica scilicet et moralis : dici posset episcopos physice unanimes esse, si omnes, ne uno quidem excepto, circa idem punctum consentirent ; unanimitas autem est moralis, ubi multo major pars eorum in idem consentit.

Certum est 1° unanimitatem physicam non esse necessariam ut iudicium episcoporum sit infallibile ; alioquin nulla hæresis legitime damnata fuisset, nulla enim fuit quæ saltem aliquos patronos inter episcopos non habuerit : aliunde, sæpe difficile et aliquando impossibile est omnes episcopos assensum suum manifestare et suffragium emittere : ergo unanimitas moralis sufficit.

Certum est 2° minorem numerum episcoporum, cæteris contradicentibus, sententiam infallibilem proferre non posse ; nam infallibilitas corpori episcoporum promissa

est : at minor numerus, majori oppositus, corpus illud non repræsentat, *ut evidens est* : ergo.

Sola *majoritas*, seu pluralitas suffragiorum, communiter sufficit in collegiis virorum deliberantium, ut feratur sententia quæ totius corporis esse censetur. Sic causæ terminantur in tribunalibus nostris, in publicis conventibus, etc. Attamen hæc dispositio est arbitraria, et alias formas homines statuere potuissent, sicut de facto aliquoties statutum est, v. g. pro electione Papæ ; duo enim ex tribus vocibus necessario requiruntur (*les deux tiers*). Nullum est dubium quin Christus efficere potuerit ut sola pluralitas sufficiat : sed, cum nihil circa hoc punctum expresse dixerit, ad constantem Ecclesiæ praxim recurrendum est, ut quid semper factum sit noscatur, et quid faciendum iudicetur.

Certum est 3° nullam habitam fuisse rationem, in sæculis præteritis, episcoporum numero evidenter inferiori reluctantium. Sic episcopi Ariani, Donatistæ, Nestoriani, Græci, etc., rejecti sunt velut hæretici aut schismatici.

Certum est 4° Ecclesiam nunquam tulisse sententiam ob pluralitatem stricte sumptam ; non quia iudicavit talem sententiam futuram esse nullam, sed quia sapientius arbitratur in hujusmodi divisione opinionum nihil definire. Quæstio igitur ad hoc præcipue reducitur, an scilicet pars episcoporum notabiliter major, summo Pontifici conjuncta, privilegio infallibilitatis in decisionibus fidei certe gaudeat, ita ut unanimitas moralis non sit necessaria.

Duplicem unanimitatem episcoporum distinguunt Janesistæ, unam antecedentem ad decretum, et alteram subsequentem. Fatentur unanimitatem antecedentem necessariam non esse, nec ordinarie possibilem ; at contendunt unanimitatem subsequentem omnino necessariam esse. Vel, inquirunt, episcopi reluctantes ab Ecclesia rejiciuntur, vel non : si prius, perfecta est unanimitas, siquidem dissentientes jam non sunt de Ecclesia ut pote excommunicati : si posterius, quæstio non censetur definita, cum reluctantes adhuc sint in Ecclesia. *His notatis*, sit

PROPOSITIO.

Pars notarie major episcoporum, summo Pontifici juncta, infallibilis est in decisionibus fidei, licet quidam episcopi ex adverso reclamant, nec nominatim excommunicentur.

Prob. Scriptura sacra, praxi Ecclesiae, testimoniis Patrum et rationibus theologicis.

1° *Scriptura sacra.* Matth. XXVIII, 20 : *Ecce ego vobiscum sum, etc.* Unde sic. Infallibilitas his verbis promissa Apostolis et eorum successoribus, ad eos spectat quatenus sunt corpus morale : ergo, ut iudicium illorum sit infallibile, requiritur tantum consensus hujus corporis : at ubi pars notabiliter major capiti juncta pronuntiat, sententia merito iudicatur esse totius corporis : ergo.

2° *Praxi Ecclesiae.* Ut hæretici habiti sunt Pelagiani, quibus decem et octo patrocinabantur episcopi ; Donatistæ, quibus centum et quinquaginta : Ariani, quibus multo plures, etc. : velut schismatici habentur Græci, non obstantibus tot episcopis, archiepiscopis et patriarchis causam eorum defendentibus eosque gubernantibus. Ergo.

3° *SS. Patrum testimoniis.* Patres concilii Ephesini sic aiunt : « Perabsurdum est ducentorum et decem sanctorum episcoporum synodo, quibus et universa Occidentium sanctorum episcoporum multitudo, et per ipsos reliquus totus terrarum orbis consentit, triginta tantum numero sese opponere. » Idem habent S. Athanasius contra Arianos, S. Aug. contra Donatistas et Pelagianos, etc. Ergo, etc.

4° *Rationibus theologicis.* 1° Si majori episcoporum parti summo Pontifici junctæ standum non esset, unusquisque expendere deberet an veritas cum majori vel cum minori numero episcoporum reperitur, sicque admittenda esset via examinis privati cujus absurditatem demonstravimus. 2° Auctoritas a Christo Ecclesiae concessa nihil prodesset, quia fere nunquam infallibiliter pronuntiaret. Ergo.

Hinc 1° decretum a parte episcoporum notabiliter ma-

jori summo Pontifici juncta, latum, eo ipso ad fidem pertinet, quamvis plures alii episcopi adversus illud reclamant.

Hinc 2° prædicto decreto semel lato, et promulgato, omnes sive laici, sive presbyteri, sive episcopi, quidquid huc usque opinati fuerint, sincere et interne adhærere tenentur.

Hinc 3° qui postea pertinaciter reluctantur, sunt hæretici, licet nominatim non excommunicentur ; articulo enim catholice fidei reipsa adversantur.

Nec dici potest definitionem nondum esse consummatam, quia Ecclesia reluctantes e sinu suo non ejicit ; nam ejici possunt, cum iudicio decretorio obstant : ergo constat veritatem apud eos non esse. Si autem non ejiciantur nominatim, id fit ex prudentia, ne scilicet majora inde nascantur scandala, ne ipsi fiant contumaces et fideles in ruinam suam inducant, etc. ; at pessime inferretur rem non esse finitam.

Quæritur utrum mera episcoporum pluralitas ad decisionem fidei sufficeret.

R. Mera pluralitas a summo Pontifice sejuncta non sufficeret ; merito namque dici non posset totum corpus tunc representari ; sed mera pluralitas summo Pontifici juncta totum corpus episcopale sufficienter representare videtur : sic corpora politica et tribunalia representari censentur. Cum tamen inde maxima exurgerent incommoda, *ut patet*, præsumere licet Christum non permissurum ut episcopi sic dividantur ; vel si de facto ita dividerentur, majoritas a ferendo fidei decreto abstineret, quemadmodum pluries a pronuntiando abstinuerunt Patres Tridentini, et tunc controversia non terminata esset : talis diu fuit quæstio Rebaptizantium olim famosissima inter summum pontificem Stephanum et S. Cyprianum.

ARTICULUS SECUNDUS.

AN EPISCOPI PER ORBEM SPARSI CONTROVERSAS CIRCA FIDEM INFALLIBILITER DIRIMERE POSSINT.

Quæstio non est utrum episcopi per orbem dispersi

omnes controversias fidei judicare debeant, sed utrum infallibiliter eas dirimant, ex hypothese quod judicent. Nonnulli novatores, Jansenii et *Quesnel* asseclae contendunt solum concilium generale quæstiones fidei obscuras infallibiliter dirimere posse; libenter tamen concedunt Ecclesiam dispersam, seu episcopos per orbem diffusos, in quæstionibus claris et apertis infallibiliter judicare. Dicunt autem eas quæstiones esse apertas, quæ communiter de fide credebantur ante suscitatum hæresim, qualis erat divinitas Verbi cum exortus est Arius; eas vero esse obscuras in quibus hinc et inde disputatur in scholis, salva fidei substantia. Juxta catholicos, Ecclesia dispersa aliquando a ferendis judiciis abstinet; quia, ex variis circumstantiis, prudenter æstimat necessarium esse concilium generale. At quotiescumque essentiam emittit, infallibiliter judicat, nec quisquam sub prætextu obscuritatis dissentire potest: cum quibus sit

PROPOSITIO.

Episcopi per orbem dispersi, summo Pontifici juncti, quarumque fidei controversias, sive claras, sive obscuras, infallibiliter judicant, seu infallibiles sunt in omnibus decisionibus suis.

Prob. Scriptura sacra, traditione et ratione.

1° *Scriptura sacra.* Matth. XXVIII, 20: *Ecce ego vobiscum sum*, etc. Christus promisit infallibilitatem corpori docenti in Ecclesia: verum episcopi dispersi, sicut et congregati, corpus docens in Ecclesia constituunt: ergo.

Insuper Christus testatur se *omnibus diebus* adfuturum esse cum Apostolis docentibus et eorum successoribus usque ad consummationem sæculi: his præsertim verbis nititur privilegium infallibilitatis quo munita est Ecclesia docens: at impossibile est episcopos *omnibus diebus* in unum coadunatos remanere. Et reipsa Christus non dixit: *Congregemini, et ego ero vobiscum*, sed: *Ite, docete omnes gentes*, id est: *Dispergamini per mundum universum, ecce ego vobiscum sum omnibus diebus.* Ergo.

2° *Traditione.* Pelagiani et Semipelagiani semper habiti sunt ut hæretici a tempore S. Aug. usque ad nos: attamen nullum concilium generale adversus illos fuit celebratum, sed tantum concilia particularia, et præsertim duo, unum Africanum et Arausicanum II. Duo hæc concilia « missa sunt ad sedem Apostolicam, inde etiam rescripta venerunt: causa finita est, utinam aliquando finiatur error! » S. Aug. Serm. 131, t. 5, col. 645 de Verbis Evang. Joan. Porro nulla unquam fuit hæresis magis intricata quam Pelagiana et Semipelagiana: ergo.

Aliunde, per tria priora Ecclesie sæcula, usque ad concilium Nicænum I, anno 325 celebratum, multa damnatae sunt hæreses, et sancti Patres omnes hæreticos ex auctoritate Ecclesie convincebant: ergo velut certum habebatur Ecclesiam dispersam infallibilitate gaudere.

3° *Ratione.* 1° Non concilium generale, sed episcopi per orbem sparsi populum Christianum doctrina pascunt: unde si errori obnoxii essent docendo, contingere posset majorem Ecclesie partem a veritate deficere: tunc infallibilitas ejus passiva cum activa destrueretur, catholicitas periret et portæ inferi adversus illam prævalerent: porro hæc consecraria admitti nequeunt: ergo.

2° Difficillimum et sæpe impossibile est concilium œcumenicum congregare: attamen necesse est ut tribunal ad terminandas quæstiones fidei destinatum semper existat, alioquin error in Ecclesia Dei serpere possit, et nullum adesset medium quo efficaciter cohiberetur: ergo necesse est ut Ecclesia dispersa privilegio infallibilitatis gaudeat, non solum in quæstionibus manifestis, sed in obscuris et etiam intricatis; facilius enim error in his quam in aliis grassaretur et obfirmaretur: sufficiens igitur remedium præparare debuit Christus contra hujusmodi malum: atqui nullum aliud excogitari potest præter infallibilitatem jugiter in Ecclesia permanentem et apud quascumque causas se extendentem: ergo.

Solvuntur objectiones.

Obj. 1°. S. Aug. pluribus in locis excusat resistantiam

S. Cypriani decreto S. Stephani, ex eo quod concilio œcumenico obtemperare paratus esset : ergo non existimabat auctoritatem Ecclesiæ dispersæ sufficientem esse ad finiendam controversiam de baptismo ab hæreticis collato.

R. 1°. Dist. ant. S. Aug. S. Cyprianum excusat ex eo quod paratus esset obtemperare concilio œcumenico et auctoritati Ecclesiæ dispersæ, sufficienter sibi notæ, *concedo*; ex eo quod soli concilio œcumenico obtemperare vellet, *nego. ant.* Nam ibi S. Doctor, l. 1 de Baptismo, cap. 18, agnoscit quod *postea totus catholicus orbis amplexus sit* opinionem S. Cypriano oppositam; eo tempore igitur nondum hac de re clara apparuerat totius Ecclesiæ dispersæ consensus. Præterea, expresse testatur idem S. doctor, l. 2 de Bapt. c. 4, S. Cyprianum semper paratum fuisse auctoritati Ecclesiæ cedere, et forsitan cessisse antequam moreretur : atqui tamen nullum tunc existebat concilium generale in quo error Rebaptizantium fuisset damnatus : ergo.

R. 2°. Nego. conseq. Libenter enim admittimus tales contingere posse circumstantias in quibus necessarium sit concilium generale, non quidem ut sententia Ecclesiæ sit infallibilis, sed ut evidentius appareat et omnis disputandi prætextus tollatur, ac tutius pax inter contententes restituatur : porro gravissimæ sub omni respectu erant circumstantiæ in quibus versabatur Ecclesia relative ad quæstionem de Rebaptizantibus; omnes enim Ecclesiæ Africa, Numidiæ, Mauritanie, Ponti et fere totius Orientis opinionem S. Cypriani tenebant; cæteræ vero summo Pontifici Stephano hanc opinionem damnanti adhærebant : vix igitur urgentiores excogitari possent circumstantiæ ut concilium generale sit necessarium. Ergo.

Obj. 2°. Sæpe concilia œcumenica articulos ab Ecclesia dispersa definitos de novo tractarunt, v. g. errores Nestorii, Eutychni, Monothelitarum, etc., jam proscriptos proscripterunt : ergo persuasum habuerunt Ecclesiam dispersam privilegio infallibilitatis non donari.

R. Dist. ant. Sæpe concilia œcumenica articulos ab Ecclesia dispersa definitos tractarunt, ut eos confirma-

rent, *conc.*; ut eos tanquam incertos novo examini subicerent, *nego. ant.* Equidem sæpe concilia œcumenica articulos ab Ecclesia dispersa, imo a conciliis antecedentibus etiam generalibus definitos de novo tractarunt, ut iterum eos confirmarent, contumaciam hæreticorum efficacius contunderent, eorum animos ad unitatem facilius inclinarent et dogmata Christiana magis ac magis elucidarent : sic secunda synodus Constantinopolitana quatuor priora concilia generalia confirmavit, et tamen de illorum auctoritate non dubitavit; sic concilium Trident. multa definiuit quæ in antiquis Ecclesiæ conciliis fuerant decreta : atqui patres Tridentini de antiquorum conciliorum infallibilitate non dubitant : ergo.

Exempla nobis allegata, ex damnatione errorum jam proscriptorum petita, pro responsione nostra pugnant; nam concilium Ephesinum et concilium Chalcedonense definierunt capita quæ jam erant de fide, nempe concilium Ephesinum unicam in Christo esse personam, et concilium Chalcedonense duas in eodem Christo esse naturas. Ergo.

COROLLARIUM.

Hinc manifestum est appellationem ad futurum concilium generale esse illicitam, quando de morali episcoporum dispersorum unanimitate constat. Nam 1° hæc unanimitas est infallibilis, ex dictis. 2° Talis appellatio est illusoria; saltem enim difficillimum et sæpe impossibile est concilium generale congregare; interea errores legitimam condemnationem non formidantes impune grassarentur. 3° Eadem est Ecclesia dispersa et congregata; ridicule autem fit appellatio ab Ecclesia ad Ecclesiam. 4° Talis appellatio inter catholicos est insolita, a Pelagianis in quinto sæculo fuit excogitata, a Lutheranis in decimo sexto fuit renovata. 5° Pelagianos futurum concilium invocantes sic confutavit Aug. lib. 4 ad Bonifac. cap. ultimo, n. 34 : « Quid est ergo quod dicunt, *Simpli-*
» *cibus episcopis sine congregatione synodi in locis suis*
» *sedentibus, extorta subscriptio est?*... Aut vero congre-

» gatione synodi opus erat, ut aperta perniciēs damnare-
 » tur : quasi nulla hæresis aliquando nisi synodi congrega-
 » tione damnata sit ! cum potius rarissima inveniatur,
 » propter quas damnandas necessitas talis exstiterit ; mul-
 » toque sicut atque incomparabiliter plures quæ, ubi existi-
 » terunt, illic (Romæ) improbari damnarique meruerunt,
 » atque inde per cæteras terras devitandæ innotescere po-
 » tuerunt. » Ergo.

ARTICULUS TERTIUS.

UTRUM AD INFALLIBILE FIDEI JUDICIUM EXPRESSUS REQUI-
 RATUR EPISCOPORUM CONSENSUS, AN VERO TACITUS SUFFI-
 CIAT.

Tacitus episcoporum consensus est vera eorum adhesio alicui circa fidem definitioni, sed non expresse manifesta. Sensus præsentis quæstionis non est, an hujusmodi adhesio infallibilem fidei definitionem efficiat, sed an silentium episcoporum sufficiens sit indicium eos propositioni sibi notæ adhærere, seu tacite consentire : partem affirmantem docuerunt abbas *de Saint-Cyran*, in opere suo de Hierarchia ecclesiastica, sub nomine Petri Aurelii, et *Quesnel*, *Tradition de l'Église Romaine*. Postquam vero constitutio *Unigenitus* fuit promulgata, *Quesnel* et tota Jansenianorum caterva, ut ab illius auctoritate se expedirent, conclamarunt eam ab episcopis per orbem sparsis sufficienter non fuisse acceptatam, aut saltem id ex silentio eorum concludi non posse. Contra quos sit

PROPOSITIO.

Quoties dogma aliquod a Romano pontifice definitum ad omnes episcopos dirigitur, et nulla alicujus ponderis exsurgit eorum reclamatio, tunc tacitus omnium moraliter consensus necessario est præsumendus, et infallibilis est definitio.

Prob. Scriptura sacra, praxi Ecclesiæ et ex S. Aug.

1º *Scriptura sacra, Matth. XVI, 18 : Tu es Petrus, et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, et portæ*

inferi non prævalebunt adversus eam. Unde sic : Nunquam error prævalere potest in Ecclesia : at si hujusmodi definitio infallibilis non esset, error prævaleret in Ecclesia, cum nulla tunc existeret via ad eum præcavendum aut rejiciendum : ergo.

2º *Praxi Ecclesiæ.* Omnes fatentur errores Pelagianorum et Semipelagianorum legitime fuisse proscriptos : atqui nulla existit declaratio episcoporum, sive congregatorum, sive dispersorum, expressa contra illos. Idem dicendum est de erroribus Baii et Molinosi, de quinque propositionibus Jansenii quæ ab adversariis habentur ut hæreticæ. Ergo.

3º *Ex S. Aug. Epist. 55, alias 119, c. 19, ad Januarium :* « Quæ sunt contra fidem vel bonam vitam, non » approbat, nec tacet, nec facit (Ecclesia). » Nisi autem præfata fidei definitio infallibilis esset, Ecclesia quæ sunt contra fidem et bonam vitam taceret. Ergo.

Ut autem silentium episcoporum velut sufficiens indicium taciti eorum consensus haberi debeat, tres requiruntur conditiones, scilicet : 1º ut fidei decretum de quo agitur ipsis innotescat, decretum enim ignotum nec approbare nec rejicere possunt ; 2º ut ad eos tanquam regula fidei totam obligans Ecclesiam dirigatur vel perveniat ; non enim reclamare tenentur episcopi contra errores particulares, quia doctrina Christi non periclitatur in Ecclesia ; 3º ut illud decretum ad fidem, mores aut disciplinam generalem et essentialem respiciat, nam de his solis Ecclesia infallibiliter judicat, *ut infra dicemus* : si ergo de aliquo facto personali vel de rebus politicis ageretur, nihil ex silentio episcoporum concludi posset.

Solvantur objectiones.

Obj. 1º. Semper aliquis erit locus timendi ne omnes episcopi dispersi definitionem Apostolicam non cognoverint, aut eam non legerint, aut cum debita meditatione non examinaverint, aut suam oppositionem nondum manifestare potuerint : ergo ex eo quod sileant, merito concludi non potest eos consentire.

R. 1°. Retorqueo argumentum. Semper erit locus timendine omnes episcopi ad concilium generale non fuerint debito modo convocati, aut rem cum debita attentione non expenderit, aut aliqua consideratione humana ad consentiendum inducti fuerint, etc. Ergo de sufficienti illorum consensu, licet expresso, nunquam constabit.

Qualibet auctoritas humana eodem ratiocinio rueret, quia semper aliqua hujusmodi fingi posset hypothesis.

R. 2°. Nego aut. Nullus enim est timendi locus ubi certitudo moralis habetur: at si definitio Apostolica ad omnes episcopos directa fuerit, quod facile constabit, moraliter certum erit eos illam accepisse, legisse et sufficienter examinasse; supponi quippe non potest omnes episcopos numeri suo simul deesse, propter continuam Christi assistentiam. Quamvis autem nullum præcise assignari possit tempus ut oppositio refragantium manifestari possit, certum est tamen quod longum esse non debeat. Præterea Christus dare debuit regulam fidei omnibus obviam: verum si examen conditionum ad sufficientiam consensus episcoporum requisitarum omnibus necessarium esset, Christus non dedisset regulam omnibus obviam. Ergo.

Inst. Qui tenent summum Pontificem esse infallibilem, ipsius decreta accipiunt sine examine. Ergo timendum est ne plerique episcopi definitionem Apostolicam sufficienter non examinaverint.

R. Nego aut. Qui enim tenent summum Pontificem esse infallibilem habent etiam ut certum episcopos esse jure divino fidei iudices: ergo nihilominus legere et examinare debent propositiones a summo Pontifice definitas, forte non ut dubium evanescat, sed ut veritas clarius pateat.

Dicunt quidem Jansenistæ plerosque episcopos librum Jansenii non legisse; sed omnes illius sensum agnoscere potuerunt, tum examinibus et discussionibus Romæ alibi que celebratis, tum ipsis Jansenistarum confessis. Ergo.

Fatendum est insuper Christum prævidisse fore ut plerique episcopi crederent summum Pontificem esse infallibilem, et tamen infallibilitatem corpori episcoporum certo

promisit: quidquid sit ergo de illa infallibilitate, negari non potest decisiones episcoporum infallibiles esse. Ergo.

Obj. 2°. Summus pontifex Honorius, in epistola ad Sergium, patriarcham Constantinopolitanum, errorem Monothelitarum docuit; atqui tamen episcopi contra hanc epistolam non reclamarunt: ergo.

R. 1°. Non constat Honorium errorem Monothelitarum docuisse; multi enim ipsius epistolas ad Sergium, Sophronium et Cyrillum ab omni labe hæresis excusant. Sergius ad eum scripserat litteras dolo plenas, quibus illi persuadere nitetur pro bono et pace Ecclesiæ maxime necessarium esse ut nec *una* nec *duplex* in Christo *voluntas et operatio* diceretur: his testimoniis Sergii nimis credens Honorius, altum circa hanc quæstionem præscripsit silentium; silentium istud magnum veræ fidei attulit detrimentum, sed præter Honorii intentionem. Ergo 1°.

R. Nego conseq. Etiam si Honorius in epistolis suis errorem Monothelitarum docuisset, nihil contra propositionem nostram ex silentio episcoporum inferri posset: nam 1° decisio Honorii non erat dogmatica, siquidem non definiebat quid esset credendum aut rejiciendum; 2° ad omnes ecclesias non fuit directa: erat e contra omnibus fere episcopis ignota, tum in Oriente, tum in Occidente; nam Orientales Monothelitis addicti, eam ad confirmandum errorem suum nunquam invocaverunt. Quando Heraclius silentium per Ecthesim suam præscripsit, undique contra illam reclamatum est: atqui non minus contra Honorii decisionem reclamatum esset, si cognita fuisset. Similiter in Occidente Joannes IV, Theodorus et Martinus I, summi pontifices Romani, Ecthesim Heraclii et Typum Constantii damnaverunt, Epistolas autem Honorii ad Sergium ne quidem commemorant: ergo prædicta Honorii decisio quasi sopita remansit per quinquaginta annos, usque ad sextam synodum generalem in qua fuit reprobata. Non mirum igitur si episcopi tacerint. Ergo.

Obj. 3°. Clerus Gallicanus, in celebri censura anni 1700, damnavit eorum sententiam qui docebant silentium episcoporum circa aliquam doctrinam ut illius approbationem esse habendum. Ergo.

R. Distinguo ant. Et ibi agebatur de doctrina ab aliquo theologo privato asserta, *concedo*; agebatur de constitutione dogmatica, *nego ant.* Equidem clerus Gallicanus merito damnavit eorum sententiam qui tenebant episcopos novas theologorum opiniones approbare censi, eo ipso quod circa illas tacerent; inde enim sequeretur Ecclesiam approbare multas opiniones contradictorias, falsas, scandalosas et hæreticas, aliunde fere occultas, quæ sine periculo in lucem prodirent: nunquam vero clerus Gallicanus definire intendit silentium episcoporum circa constitutionem dogmaticam, legitime promulgatam et conditionibus supra requisitis vestitam, sufficiens non esse indicium veræ approbationis. Ergo.

ARTICULUS QUARTUS.

DE CONDEMNATIONE PROPOSITIONUM IN GLOBO.

Duplici modo perversæ propositiones damnari possunt, scilicet speciali modo, quando singulis sua nota assignatur et declaratur, v. g. primam esse erroneam, secundam scandalosam, tertiam hæreticam, etc., vel *in globo*, ut aiunt, id est, si omnes damnentur velut respective erroneæ, scandalosæ, hæreticæ, etc. Eo modo 101 propositiones *Quesnel*, ex libro *les Réflexions morales*, etc., in celebri bulla *Unigenitus* a Clemente XI damnatæ sunt anno 1713. Hinc Jansenii et *Quesnel* asseclæ novam occasionem sumpserunt Pontificiæ hujus Constitutionis auctoritatem declinare, contendentes Ecclesiam propositiones sic *in globo* damnare non posse. Contra quos sit

PROPOSITIO.

Ecclesia est infallibilis in damnatione propositionum in globo.

Prob. Scriptura sacra, praxi Ecclesiæ et ratione.

1° *Scriptura sacra.* *Euntes, docete omnes gentes, etc.* Unde sic. Christus suam promisit assistentiam Ecclesiæ, ut infallibiliter doceret et judicaret, modum autem non determinavit: quocumque modo igitur Ecclesia senten-

tiam suam aperiat, infallibiliter quæstiones judicat. Ergo.

2° *Praxi Ecclesiæ.* « Si quid tota per orbem frequentat » Ecclesia, quid ita faciendum sit disputare insolentissimæ insaniam est, » ait S. Aug. Epist. 54, alias 118, cap. 5. Atqui mos receptus est in Ecclesia, sive congregata, sive dispersa, propositiones sic *in globo* condemnandi. 1° In Ecclesia congregata; in concilio enim Nicæno I damnatus est liber Arii cui titulus *Thalia*; in concilio generali V tria famosissima Theodori, Theodoretæ et I bæ Capitula proscripta sunt: in VI damnati sunt libri Origenis: a fortiori propositiones ex illis libris extractæ sub pluribus notis respective damnari potuissent. Sic pariter concilium Constantiense, sess. 8, 45 Wiclefi articulos *in globo* proscripsit ut erroneos, scandalosos, blasphemos, et sess. 15, eodem modo damnavit 35 propositiones Joannis Hus. Ergo 1°. 2° A multo tempore idem usus propositiones *in globo* condemnandi viget in Ecclesia non congregata; eo modo Sixtus IV damnavit Petrum *de Osmâ*, Leo X Lutherum, Pius V, Gregorius XIII et Urbanus VIII Baium, Innocentius XI mysticas et exitiosas Molinosi assertiones, Innocentius XII 23 propositiones ex lib. illust. *de Fénelon*, *Explication des maximes des saints*, excerptas, etc. Universa Ecclesia has proscriptiones approbavit. Ergo.

3° *Ratione.* 1° Quando Ecclesia speciales singulis propositionibus notas assignat, infallibiliter judicat, secundum adversarios: atqui non minus infallibiliter judicare debet quando eas *in globo* condemnat; nam assignatio notæ unicuique propositioni Ecclesiam non facit, sed supponit infallibilem. Ergo.

2° Ille modus propositiones veræ doctrinæ oppositas damnandi sæpe maximæ est utilitatis; est enim promptior et expeditior, multo minus præbet locum cavillationibus hæreticorum. Unde *Bossuet*, *Second écrit sur le livre de Fénelon*, n. 2: « Les condamnations générales » sont utilement pratiquées dans l'Église, pour donner » comme un premier coup aux erreurs naissantes, et souvent même le dernier, suivant l'exigence du cas et le

» degré d'obstination qu'on trouve dans les esprits. » Ergo legitime condemnari possunt propositiones *in globo*. Imo infallibiliter condemnari posset liber velut continens propositiones respective falsas, erroneas, scandalosas, etc.; ad hanc enim conclusionem evidenter ducunt rationes a nobis allatæ, et sic damnata sunt *tria capitula*.

Solvuntur objectiones.

Obj. 10. Illa judicandi forma admitti non potest in Ecclesia, quæ nihil certum et determinatum proponit credendum: atqui talis est condemnatio propositionum *in globo*; ergo.

R. Nego min. Dici enim non potest nihil certum et determinatum nobis proponi credendum, si constet propositiones sic damnatas saltem sub aliquo respectu esse malas: atqui tunc constat omnes illas propositiones saltem sub aliquo respectu esse malas; posito quod legitima sit condemnatio, eo ipso constat nullam ex his propositionibus esse cui saltem una ex notis in genere assignatis non conveniat: ergo. Rem exemplo sic illustrat *de la Hogue*: « Supponatur, *inquit*, de permultis cibis alicui apposis, » sex peritissimos medicos generatim declarare ex eis » unum esse capiti noxium, alios stomacho vel visceribus, quosdam veneno infectos, et cæteros prorsus insalubres: profecto qui et sanitati et suæ vitæ providere » vellet vir sapiens, non obtenderet vagam nimis esse » illam medicorum assertionem quam ut ei indulgere debeat. » Ergo *a pari* obtendere non debent fideles nimis vagam esse condemnationem propositionum *in globo*, ut eas rejicere teneantur.

Inst. 10. Prædicta propositionum condemnatio non potest reputari infallibilis, nisi episcopi in parte saltem notabiliter majori illi assentiant: at, in hypothesis nostrâ, episcopi non assentiunt tali condemnationi saltem per modum unius; unus enim talem habebit propositionem ut falsam, alius ut scandalosam, alter ut hæreticam, sicque de cæteris, et forte circa nullam plene sibi consentirent. Ergo.

R. 10. Nego min. ejusque probationem. Etiam si enim episcopi non sibi consentirent in assignando notas convenientes singulis propositionibus, nihilominus sufficienter unanimes essent circa ipsam propositionum condemnationem, siquidem omnes tenerent nullam ex dictis propositionibus esse quæ unam saltem ex notis assignatis non mereretur, et vicissim nullam ex notis assignatis quæ saltem uni ex propositionibus damnatis non conveniret: porro hæc unanimitas sufficit ut sana doctrina custodiatur integra et error repellatur.

Præterea, ut damnatio propositionum *in globo* sit infallibilis, vel episcopi moraliter unanimes esse debent in assignando notas singulis propositionibus, quod solus Deus scit, vel non; si id non requiratur, nulla est difficultas; si requiratur, Christus assistentiâ sua providebit ut existat; nam promisit se cum Ecclesia docente semper adfuturum, et modum ferendi judicium non determinavit. Fideles ergo inquirere non debent qua ratione, quo motivo episcopi circa aliquam propositionem consentiant: humiliter eos audiant et prompto animo eis obediant, hoc ipsis ad salutem sufficit.

Inst. 20. Quando propositiones damnantur *in globo*, plurimæ ex illis notam hæresis non merentur: ergo adhuc propugnari possunt.

R. Dist. consequens. Adhuc propugnari possunt, id est, qui eas seorsim sumptas propugnaret non esset formaliter hæreticus, *concl.*; non esset erga Ecclesiam rebellis, *nego consequ.* Etenim qui, post hujusmodi condemnationem, propositiones sejuageret, contenderetque notam hæresis his aut illis non applicari, et eas propugnaret, non esset formaliter hæreticus, nam fidei catholicæ strictè sumptæ non adversaretur: sed ipsius conditio non ideo melior esset, rebellis enim erga Ecclesiam et reus peccati mortalis fieret. Si autem propositiones damnatas *in globo* generatim defenderet, formaliter hæreticus foret, ex hypothesis quod nota hæreseos assignata esset sine alia determinatione, quia fidem catholicam tunc directe pugnaret: ergo, etc.